Προσδοκίες (Απόστολος Παπαδημητρίου)

Categories : ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Date : 14 Δεκεμβρίου, 2013

Ο
άνθρωπος διαχρονικά αναμένει και προσδοκά στηριζόμενος στην ελπίδα. Τί προσδοκά
όμως; Ο σκλαβωμένος την ελευθερία του, ο χρονίως πάσχων την υγεία του, ο πολεμιστής τη λήξη του πολέμου, ο άνεργος την ανεύρεση εργασίας, ο πεινασμένος την εξασφάλιση τροφής, ο πλούσιος τη διόγκωση των κερδών του. Αν εξαιρέσουμε την προσδοκία του απλήστου για κέρδη, όλες οι άλλες προσδοκίες είναι καλές και άγιες. Όλες όμως εγκλωβίζουν τον άνθρωπο στον βιολογικό του χώρο και πολλές φορές τον εμποδίζουν να κάνει την υπέρβαση για να εισέλθει στον χώρο του πνεύματος.

Η
ελευθερία συνιστά το υπέρτατο αγαθό κατά τους δυτικούς ιδεαλιστές και υλιστές. Και εννοούν αυτοί την προσωπική ελευθερία, την οποία θεμελιώνουν στα αθεμελίωτα ανθρώπινα δικαιώματα! Εννοούν ακόμη την εθνική ελευθερία και εκεί σταματούν. Η πνευματική ελευθερία τους είναι παντελώς άγνωστη! Απόκτησαν οι λαοί της Δύσης προσωπική ελευθερία με την κατάρρευση της φεουδαρχίας. Αποκτήσαμε εμείς εθνική ελευθερία με ποταμούς αίματος. Ας κάνουμε κάποιον απολογισμό των συνεπειών. Εκείνοι που προπαγάνδισαν το σύνθημα ελευθερία, ισότης, αδελφότης έγιναν οι νέοι αφέντες της γης. Στο όνομα της ελευθερίας ξεχύθηκαν και μετέτρεψαν πλείστες όσες περιοχές της γης σε αποικίες τους! Στους γηγενείς συμπεριφέρθηκαν όπως οι φεουδάρχες τους κολλήγους και ακόμη χειρότερα! Βοήθησαν και μας να ελευθερωθούμε, για να μας καταστήσουν προτεκτοράτο, το οποίο κατευθύνουν όπου θέλουν με το χαλινό του δανεισμού!

Κάποιος
από τους ισχυρούς του 20^{ου} αιώνα είχε ειπεί, με τον κυνισμό που τον
διέκρινε, ότι για να είσαι ελεύθερος πρέπει να έχεις και κάποια χρήματα. Οι υπέρμαχοι της ελευθερίας φροντίζουν να μας ελαφρώνουν από το βάρος των χρημάτων
ολοένα και περισσότερο! Είναι ελεύθεροι οι λαοί της Αφρικής και της Ασίας με
την παρέλευση της αποικιοκρατίας; Είναι ελεύθεροι όσοι εκλιπαρούν για κάποια εργασία, οποιαδήποτε εργασία παραθεωρώντας τις ικανότητές τους, τους τίτλους σπουδών τους, την εμπειρία τους; Είναι ελεύθεροι όσοι αντιμετωπίζουν το δίλημμα

ποιους από τους λογαριασμούς θα πληρώσουν αυτό τον μήνα και ποιους θα αφήσουν ανεξόφλητους; Είναι ελεύθεροι όσοι αδυνατούν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα υγείας, λόγω κατάρρευσης του ασφαλιστικού συστήματος; Είναι ελεύθεροι, τέλος, όσοι ανασηκώνουν το κάλυμμα του κάδου απορριμμάτων, για να αναζητήσουν κάτι φαγώσιμο στο εσωτερικό του; Με βάση τα ισχύοντα η προφανής απάντηση είναι: Όχι.

Αλλά
τότε τους ελεύθερους πρέπει να τους αναζητήσουμε μεταξύ των εχόντων και κατεχόντων. Αυτοί ασκούν εξουσία και οι άλλοι υποτάσσονται στη θέλησή τους. Αυτοί μπορούν να σπαταλούν χωρίς να αναγκάζονται να μετρήσουν τα αναρίθμητα υπάρχοντά τους. Αυτοί κηρύσσουν πολέμους για τα συμφέροντά τους και δεν έχουν την έγνοια, πότε αυτοί θα τερματιστούν. Αυτοί δεν υπολογίζουν το κόστος νοσηλείας. Αυτοί καθορίζουν τις τιμές των αγαθών, που άλλοι παράγουν, αλλά και τις τιμές των προϊόντων που παράγουν στις εγκαταστάσεις τους. Είναι όλοι αυτοί ελεύθεροι; Με βάση τα ισχύοντα η προφανής απάντηση είναι: Ναι.

Ποιο
είναι το τραγικό σφάλμα που διαπράττουμε, ώστε να καταλήγουμε σε συμπεράσματα σαν τα προηγούμενα; Αγνοούμε την πνευματική διάσταση του ανθρώπου. Θεωρούμε αυτόν ως ζώο της ομοταξίας των θηλαστικών, το οποίο έχει ανάγκες αποκλειστικά βιολογικής φύσεως. Αλλά, αν αυτή ήταν η αλήθεια, τότε ο άνθρωπος θα ήταν το δυστυχέστερο ζώο, επειδή έχει συνείδηση. Τι ακριβώς είναι η συνείδηση, δεν το έχουμε διαλευκάνει επιστημονικά. Πάντως κατανοούμε χωρίς δυσκολία τον όρο. Με τη βοήθεια της συνείδησης κατανοούμε, γιατί ο άνθρωπος είναι ελεύθερος, δηλαδή υπερβαίνει το πλαίσιο του βιολογικού εξαναγκασμού. Και αν δεν το υπερβαίνει, τότε όλα τα περί ελευθερίας είναι φληναφήματα απάτης. Αν οι ενέργειές μας είναι απόρροια του γενετικού καταναγκασμού, τότε ο άνθρωπος δεν έχει ουδεμία ευθύνη για τις πράξεις και τις παραλείψεις του. Και αν όλα τελειώνουν στον τάφο, τότε ο άνθρωπος είναι ον τραγικό στο έπακρο! Όλα τα άλλα ζώα είναι θύτες ή θύματα στη βάση του ενστίκτου. Ισχύει το ίδιο και για τον άνθρωπο; Αν ναι, τότε προς τι οι διακηρύξεις για ελευθερία, κοινωνική δικαιοσύνη, ισότητα; Πώς θα υπερβεί ο άνθρωπος τον νόμο της ζούγκλας, αν υπάρχει; Να το τραγικό αδιέξοδο εκείνων που καυχώνται πως δεν προσδοκούν κάτι πέρα από τον φυσικό κόσμο.

Ας
εξετάσουμε και τους πλουσίους, που όλοι φθονούμε και ζηλεύουμε την «τύχη» τους! Είναι ελεύθεροι αυτοί που θέλουν τα πάντα δικά τους και αδιαφορούν για το αν αυτή τους η απληστία οδηγεί στην εξόντωση πλήθος συνανθρώπων τους; Και ακόμη βαθύτερα είναι αυτοί μακάριοι; (Ο όρος ευτυχισμένοι δεν αποδίδει πλήρως την κατάσταση που δηλώνει ο λησμονημένος αρχαιοελληνικός όρος). Χαίρονται τα πλούτη τους χωρίς σκιά
ανικανοποίητου, άγχους, έλλειψης νοήματος ζωής, διάθεσης αυτοκαταστροφής;

Μάλλον
όχι, όπως συμπεραίνουμε από την ανάλυση της προσωπικής ζωής πλήθους πλουσίων. Από την άλλη δεν λείπουν οι μαρτυρίες χαριτωμένων στην ανέχειά τους ανθρώπων. Όχι
δεν εγκωμιάζω τη φτώχια. Ο συγγραφέας των Παροιμιών της Παλαιάς Διαθήκης αποκρούει τη φτώχια, όπως και τον πλούτο. Θέλω να τονίσω ότι υπήρξαν άνθρωποι ελεύθεροι ενώ συνάνθρωποί τους είχαν στερήσει από αυτούς τα πάντα: Όλα τα περιουσιακά τους στοιχεία. Την προσωπική τους ελευθερία με τον εγκλεισμό σε στρατόπεδα υπό συνθήκες καταναγκαστικής εργασίας με ελάχιστη τροφή και ανεπαρκέστατη θέρμανση. Τα προσφιλή τους πρόσωπα, την πορεία των οποίων αγνοούσαν. Και όμως άντεξαν, διότι είχαν ακλόνητη την ελπίδα: Ότι κάποτε θα ερχόταν το τέλος του μαρτυρίου τους, θα αντάμωναν με τα προσφιλή τους πρόσωπα, θα άρχιζαν νέα ζωή! Κι αν αυτό δεν θα συνέβαινε μια ακόμη τρανότερη ελπίδα φούντωνε μέσα τους: Ο τάφος δεν είναι η τελευταία μας κατοικία, αλλά είσοδος σε μιαν άλλη ζωή ατελεύτητη!

Αυτό
ήλθε να μας διδάξει ο Λυτρωτής του κόσμου, ο Χριστός, η κατ’ εξοχήν προσδοκία των εθνών, των ταπεινών και καταφρονεμένων αλλά και των βυθισμένων στο υπαρξιακό κενό ισχυρών και κατεχόντων. Όμως αυτή την ελπίδα την έχουμε αποποιηθεί στο όνομα ενός αρρωστημένου «ορθολογισμού», ο οποίος ποινικοποιεί την πίστη στον Θεό και προσφέρει ως υποκατάστατα πλήθος εγκοσμίων προσδοκιών για έναν καλύτερο κόσμο με λιγότερο χυμένο άδικα αίμα, με περισσότερη ειρήνη, με βαθύτερη δικαιοσύνη, με πλήρη ελευθερία. Και οι αιώνες κυλούν και οι τύραννοι εναλλάσσονται και τα θύματα πληθαίνουν και στο τέλος ενοχοποιούμε τον Θεό για την συμφορά που μας βρήκε, αν και δεν πολυπιστεύουμε σ’ αυτόν. Γιατί, αν πιστεύαμε, θα επακολουθούσε δέσμευση, το χρέος να σηκώσουμε τον προσωπικό μας σταυρό αγόγγυστα προσδοκώντας μια ζωή ατελεύτητη για εκείνους που αγωνίστηκαν για το αγαθό. Να όμως που οι πολλοί μας παρασύρουν να βλέπουμε διαρκώς μπροστά μας την τιμωρία ως απειλή ενός κακού και απάνθρωπου Θεού. Τα κριτήρια της απόδοσης δικαιοσύνης δεν μας εγγίζουν. Είμαστε αλαζόνες πλούσιοι και φτωχοί, ισχυροί και αδύναμοι, εγγράμματοι και αγράμματοι. Πώς να ομολογήσουμε ότι η ευθύνη είναι προσωπική του καθενός μας. Άλλωστε υπάρχει και το σύγχρονο συγχωροχάρτι: Για όλα φταίει η απρόσωπη κοινωνία.

Ο
Χριστός γεννάται για μία ακόμη φορά προκλητικός μέσα στην άκρα ταπείνωσή του. Εμείς δεν θέλουμε να άρουμε τον σταυρό του με υπομονή, ταπείνωση και ελπίδα. Προτιμούμε να μας σταυρώνουν άλλοι, που συνήθως αποκαλούμε σωτήρες, ή να καταποντιζόμαστε στο υπαρξιακό κενό. Οι προσδοκίες μας είναι «ρεαλιστικές»! Είναι αυτού εδώ του κόσμου.

«ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ»